

כנס הכנעני הבינלאומי, 20-24.3.2015

איתן הנדל, צילום: בר אהרון



השנה אנו מציינים 50 שנה להכרה הבינ"ל בגזע הכנעני, הגזע הלאומי. חגיגות גדולות לא היו כאן ואילמלא כמה משוגעים לדבר, הרי שדבר לא היה קורה (וכפי הנראה גם איש לא היה מרגיש בכך...). כל זאת נכון לגבי ישראל וישראלים אך בחו"ל הכנעני הוא גזע אקזוטי מוערך למדיני דבר בלבד. מעגל מגדלי הגזע סובב מסביב לחוות שער הגיא, שם מגדלת מירנה שיבולת כנענים כבר יותר מ-45 שנה. הישראלים אמנם נותרו אדישים, אך המגדלים מחו"ל לא הכזיבו וכ-25 אורחים הגיעו מכל קצוות תבל לציין איתנו את הארוע ועימם 3 כלבים כנענים.



פנל בינ"ל של מגדלות משמאל לימין: מירנה שיבולת ישראל, איזבלה זירי איטליה, אליסון בירן אנגליה, לורנס איירס צרפת ובקי אודול ארה"ב

הכל החל בתערוכת הכלבים הבינ"ל בחודש מאי 2013. היתה זו תערוכה שנמשכה על פני שלושה ימים ובמהלכה, תערוכה מיוחדת לגזע הכנעני. בית ארז, יבואני רויאל קאנין נרתמו לסייע וכך יש מאין הופק ארוע ייחודי לגזע הכנעני. לתערוכה נרשמו 13 כלבים (כמות כפולה מתערוכות רגילות) ושפטה דר' ריטה טריינין. הצלחת הארוע עודדה אותנו לחשוב שלקראת 50 שנים לגזע, עלינו ליזום ארוע חגיגי יותר. שנתיים חלפו חיש קל והתאריך שקבענו "דהר" במעלה לוח השנה. הכנעני הוא כלב מדברי,

וכחלק מרכזי מערכי הארוע, הוחלט לערוך את מרביתו של הכנס בבית הספר שדה חצבה. בסוף חודש אוגוסט הקמנו אתר אינטרנטי ויצאנו לדרך.

בתחילתו של כל פרוייקט מקננות חששות לגבי הצלחתו, וכך גם במקרה זה. מירנה היתה דווקא אופטימית וסיפרה שישנה התעניינות גדולה בחו"ל - ואכן בתוך שבוע ימים היו לנו כבר שלושה נרשמים ראשונים, ואנו הבנו שבעצם אנחנו עומדים בפני פרוייקט מעניין במיוחד... החודשים הפכו לשבועות והנה השבוע השלישי של חודש מרץ מגיע. האורחים היו צפויים להגיע ביום חמישי ה-19 לחודש והתארח בלילה הראשון בבתי כלבנים מתנדבים. על חלק מורכב זה הופקד אייל קן, מגדל כנעני בעברו שהיה הצלע השנייה באירגון כשעבדכם הנאמן סוגר פינות כצלע שלישית. כעשרים ישראלים פתחו את ביתם וליבם וארחו את משתתפי הכנס שבאו מחו"ל ואנו מצדיעים להם על תרומתם הגדולה.

ביום חמישי ה-19 למרץ כבר משעות הבוקר המאוד מוקדמות החלו להגיע האורחים מחו"ל ונאספו ע"י המארחים כמעט ללא תקלות. לארוע הוטסו מחו"ל 3 כלבי כנעני; 2 כלבים מגידולה של לורנס ארייס מצרפת, וגור נוסף יליד גרמניה שבעליו בולגרים. ביום שישי בבוקר התייצבו המארחים ואורחיהם באולם ההרצאות של בית ארז במשמר השבעה. על אלו נוספו עוד כחמישים ישראלים והסמינר יצא לדרך. יש לציין שכל החששות התפוגגו למראה האולם המלא והתשוואות שקידמו את המרצים ומכאן ואילך החלו הדברים להתנהל על מי מנוחות.

את ההרצאה הפותחת את הסמינר העביר פרופ' זאב טריינין, שופט מקיף, יו"ר ה"ל לשעבר ויו"ר הועדה המדעית של ה-fci בשנים האחרונות. ההרצאה עסקה בחשיבותו של הכלב הכנעני כגזע פרימיטיבי וריתקה את כל שומעיה, ישראלים וזרים כאחד. את ההרצאה השנייה היתה אמורה להעביר אורחת מדרום אפריקה אשר נאלצה לבטל את בואה בשל בעיות בריאות ובמקומה הרצתה אורחת אחרת מבאי הכנס, דר' מוניקה בר המתמחה בכלבי תרפיה. דר' מוניקה בר היא ילידת הונגריה ונמנית על סגל ההוראה של אוני' כרוניגן, בהולנד שם היא מתגוררת בשנים האחרונות. ההרצאה עסקה בקשרי הגומלין שבין הכלב והאדם כשהעניין המחקרי עליו היא שמה דגש בשנים האחרונות הם כלבי הנחיה. ישראל מהווה עבורה מקור חשוב למחקריה בעקבותיו היא הגיע לארכיון הציוני ולעזבונו האקדמי של בני הזוג מנצל ומכאן הקשר אל הכלב הכנעני.

ההרצאה האחרונה הוקדשה לזוית העכשווית של הכלב הכנעני - כלב שלא השתנה הרבה מתקופת התנ"ך ועד למאה ה-21. את ההרצאה

העבירה מירנה שיבולת ובסיומה הוזמנו המגדלים שהגיעו מחו"ל לפנל מיוחד שאת כותרתו ניתן לתמצת כ"יחסינו לאן"... שפעת התצלומים שאספה מירנה במשך השנים והסיפור שהעבירה באמצעותם ציירה תמונה בהירה של ייחודיותו של הגזע וסתגלנותו המופלאה אל מול אזורי המחיה הטבעיים שלו ההולכים ומצטמצמים. האיום הממשי מפני השפעות של גזעים אחרים הולך וגדל. מעודד היה לשמוע את גרעין המגדלים שהגיע מחו"ל, והפעילות הגידולית המבוקרת שהוא מקיים. בסיומה של ההרצאה קראה מירנה למספר מגדלות המכירות היטב זו את זו, מחליפות כלבים בין לבין עצמן וכך "מרעננות" את המאגר הגידולי העומד לרשותן. מדי זמן, מירנה משלחת פריטים חדשים מהארץ ושחלקם הגדול ממקורות בר'. הפנל עסק בבעיות המהותיות של הגזע, האופי המאתגר וההכרה בבעיות המתעוררות כשמגדלים כלב שלעיתים תבונתו עולה על זו של בעליו...

בשעות הצהריים עזבו האורחים שהגיעו מחו"ל בדרכם דרומה לבית הספר שדה חצבה. הנופים העירוניים של המרכז התחלפו במהירות בנופי המדבר והילכו קסם על הבאים. בית ספר שדה חצבה ממוקם על כביש 90, צמוד לחממות מושב חצבה ובסמוך למרכז הפיתוח החקלאי "מו"פ ערבה". בצד חדרי ארוח לאורחי לילה, מתגוררת במקום קהלייה חלוצית של חוקרים צעירים המתרכזים באוכלוסיית ציפורים מיוחדת במינה הנקראת זנבנים להם כללי התנהגות חברתית ייחודית. בימי השבוע בית הספר מארח תלמידי תיכון בטיולים שנתיים ובסופי שבוע חבורות של מטיילים, רוכבי אופניים ועוד. את ארוחת ערב שישי בחדר האוכל המשותף יזכרו האורחים מחו"ל כארוע ייחודי כאשר חבורת הכלבנים התערבבה בקרב חבורת רוכבי אופניים, תרמילאים החולפים בשביל ישראל, חוקרי זנבנים וג'יפאים. יין פטישים" לקידוש נשפך כמים, חלות מתוקות נבצעו באצבעות והועברו לאורך השולחנות ושירה עלתה מבין השולחנות.

למחרת השכמנו לפני הזריחה בכדי לחזות בזנבנים במו עינינו ולשמוע על עקרון ההכבדה? מצפון ומדרום לבית הספר משתרעת שמורת טבע המהווה את בית הגידול של הזנבנים. החורף הזה היה שופע במיוחד בגשם והמדבר נצבע בשפעת צבעי פריחה, וצבע ירוק טיפס ועלה בערוצי הנחלים. החשיכה החלה לפנות את מקומה לקרני השמש ולאחר זמן קצר החלו להגיע הזנבנים לקריאתיו של יובל, דוקטורנט שמבצע את מחקרו בבית הספר ואשר היה המדריך שלנו באותו בוקר. עד מהרה הזנבנים התקרבו עוד ועוד מנקרים ואוכלים מכף ידו. ההסבר המרתק, האור שהלך והתגבר והציפורים (שלכל אחת יש שם...) הילכו קסם על החבורה כולה, ישראלים ואורחי חו"ל שלרגע שכחו שאנו כאן בעינינו כנענים...

את שארית הבוקר ניצלנו להעמדת הזירה, תליית הכרזות והכנת השטח לקראת התערוכה המיוחדת לגזע הכנעני. כאן המקום לציין את אנשי בית הספר שדה חצבה שיצאו ממש מגדרם בכדי לסייע בהצלחת הכנס. כולם ללא יוצאים מהכלל עשו כמיטב יכולתם להנעים את זמנם של האורחים ומכאן אנו שולחים תודה ענקית לכולם. הישראלים איך לומר, אינם חובבי תערוכות. ישראלים מגדלי כלבים כנעניים מחבבים אותן עוד פחות. למרות פניות בדואר (רגיל ואלקטרוני) ושיחות טלפון, רק 24 כלבים נרשמו לתערוכה אם כי בסיכומו של עניין

המשך בעמוד הבא



מירנה שיבולת מציגה את דר' מוניקה בר



פרופ' זאב טריינין, שופט מקיף ויו"ר הועדה המדעית של fci



זנבנים בשמורת חצבה

¹למי שאינו מבין כיצד השתרבה המילה "בר" אל הגידול הגזעי, נספר כי בגזע הכנעני ניתן להכניס אל הגידול כלבים שמויינו מהבר והוכנסו אל תכנית הגידול. מבצעים בהם הרבעות ניסיון עם כלבים שכבר הוכח כי הם כנענים גזעיים וההמלטות שלהם נרשמות במשך שלושה דורות בספר גידול נילוה. הגורים נבחים במידת אחידותם. הטיפוסיות הדרושה והאופי. לאחר אישור ההמלטה השלישית כהמלטה של כנענים גזעיים, נרשמת השושלת כולה בספר הגידול הרגיל. בצורה זו אנו יכולים להכניס אל ספר הגידול קוי דם חדשים. גורים מהמלטות שכאלו נשלחים גם לחו"ל שם יתרמו בתורם להרחבת קוי הדם הקיימים.

²עקרון ההכבדה הוא עיקרון שנוסח על ידי הזואולוג הישראלי אמוץ זהבי, במטרה להסביר אופני תקשורת בעולם החי. העיקרון קובע כי פרט בריא וכשיר מציג הכבדה מסוימת העלולה לפגוע בסיכויי ההישרדות שלו. לדוגמה זנבו של הטווס; כאשר טווס מציג זנב כה מפואר העלול להוות מכשלה להישרדותו ולהקל על טורפים ללכודו הוא למעשה מציג מכשלה כהוכחה לכשירותו; שהרי לא היה יכול לשרוד אילמלא הוא כשיר ובריא ומכאן גם מתאים להנהיג ולהוריש את מטענו הגנטי המצויין הלאה.



הצעיר הטוב בתערוכה: דיקסון משער הגיא: מגדל מירנה שיבולת, בעלים: נטליה טרביליו ראשון לציון



הגורון הטוב בתערוכה: בוליביל צאן בר נס, מגדל ובעלים איתן בר נס



הקשישה הטובה בתערוכה: בת ירושלים של זהב, מגדלת דינה צור, בעלים: אינה בלייכס



הגורונת הטובה בתערוכה: אניס הר אדר, מגדל ובעלים דן הרכבי



הגור הטוב בתערוכה: Ben, Negev me Canaan Oasis, מגדל דוד הרדט גרמניה, בעלים: טודור סטויאנוב ואלנה וסילבה, בולגריה



"מנצחי המדבר" הראשונים בעולם: מימין: אליסון בירן מציגה את Chanco's Kavah, מגדל: מריה סלין, שבדיה. בעלים: לורן ארייס, צרפת. משמאל: מירנה שיבולת מציגה את Bat Yarden me Dhiban Jeyni או ג'ני כלבת מיון שהגיע מירדן בבעלות אופיר פז, משמר העמק. בתמונה הקטנה ג'ני ואחיה ג'ימי כשהגיעו לפני 3 שנים לחוות שער הגיא. ברקע מימין לשמאל: מר יוסי קוסובר י"ר ה"ל, אופיר פז וגב' אני קרטס גנעמי

נשפטו 48. את התערוכה שפטה הגב' אגנס קרטס גנעמי, שופטת מקיפה עתירת נסיון שבעברה גידלה שנאוצרים פ"מ (בית הגידול המפולפלים) וכלבי שיבה אינו. למרות המרחק (שלוש שעות מהמרכז) הגיעו אל התערוכה קרוב ל-25 כלבנים בניהם יו"ר ה"ל מר יוסי קוסובר שברך את הבאים וציין את חשיבות הארוע. גם תושבים מהאזור הגיעו (אולי בכדי לראות את המשוגעים שבאו כל הדרך לחצבה להציג כלבים...) הכל הלך למישרין ואפילו מזוג האוויר היה לטובתנו עם טמפרטורות נעימות ורוח קרירה.

במרבית המקומות בהם פגשנו כלבים בעבר, הבידואים עברו למבני קבע (פחונים בעיקר), וכלבים לא נראו באופק. אנו ניסינו להנמיך צפיות אם כי תכננו לצאת לאורך כביש 31 ו-25 במשולש דימונה, נבטים המכתש הגדול ולסיים בחזרה לכביש 90 ולחצבה. לאחר ברור שערכנו הסתבר כי באזור חצבה ישנם עדרי צאן אחדים ולצד הרועים, כלבים. עוד ידעו לספר לי כי עדר כבשים עובר לעיתים קרובות בסמוך והרועה שמה ראאיה. ניסיתי לשאול אם ניתן לאתר אותה ועד מהרה קיבלתי את מספר הטלפון הנייד שלה. וכך, בשיחת טלפון פשוטה קבענו להיפגש למחרת ביציאה מבית הספר שדה.

נשמע מעט הזוי, אך למחרת בבוקר, כ"סיפתח" לסיור נפגשנו עם ראאיה והכלבים שלה, שנים שהיו יותר ידידותיים ואחר מטיפוס מצויין אך שהעדיף לשמור על מרחק וצפה מהצד. כיבדתי את הכלבים בקופסת שימורי "סולו" שהם ידעו להעריך וכך עמדה לה החבורה והתבוננה בכלבים הכנעניים החיים בצורה הטבעית כפי שחיו אלפי שנים לצידו של האדם.

בתערוכה זו ניתן לראשונה בעולם תואר חדש "מנצח המדבר" שינתן מעתה בתערוכות מיוחדות לגזע הכנעני שיערכו בארץ. תואר זה ינתן לזכר הטוב ולנקבה הטובה וירשם בתועדת היוחסין.

התחלנו בנסיעה צפונה. נופי הערבה המבותרים התחלפו בעליות סדום בואכה דימונה. עברנו באזורים שאך לפני שנה שנתיים היו אזורים שיד אדם לא פרעה וכעת עמדו באמצע עבודות פיתוח מקיפות של תשתיות כשהבנייה כבר מגיע עד אליהם. כאן פגשנו ילדים בידואים המוליכים 2 כלבים כנעניים בדרכם להחליף רועה אחר בשמירה על העדר. נהג האוטובוס, מוחמד המתגורר בתל-שבע החל להבין מה אנו מחפשים ואנו שאלנו אותו היכן הוא ראה כלבים כנעניים. כאן נכנס לפעולה המודיעין הבידואי במיטבו והוא ערך מספר שיחות עם קרובי המתגוררים באזורי הנגב השונים. עד מהרה החלו לזרום לטלפון הנייד שלו תצלומים של כלבים שצולמו בזמן אמת בשדה הסמוך או מבעד לחלון ואנו התחלנו לנסוע בעקבות התמונות. עד מהרה עצרנו לראות עוד ועוד כלבים. המפגש בין הכלבים החיים בצורה הטבעית להם לבין האורחים שבאו ללמוד עליהם פעל את פעולתו; המצלמות תקתקו ללא הרף ובין עצירה אחת לאחרת העיניים של כל יושבי האוטובוס סרקו את צידי הדרכים בנסיון לאתר עוד עדר ועוד כלבים. מוחמד התגלה כנהג האידיאלי למשימה, מנווט בין אתר אחד לשני באחוזה הצלחה מרשימים.

לאחר שיפוט הכיתות נותרו שני "מנצחי המדבר"; מנצח כיתת אלופים ובעלות לורן ארייס מצרפת ומנצחת כיתת אלופות Bat Yarden me Dhiban Jeyni (ג'ני), נקבת מיון בת שלוש וחצי שעשתה את כל הדרך מירדן וכיום היא כלבה שומרת על דיר הכבשים של אופיר פז בקיבוץ משמר העמק. מסביב לזירה הצטופפו האורחים הרבים שליוו את מהלכה במחאות כפיים וקריאות עידוד. לאחר מספר הקפות זירה נוספות, ריצה שכם אל שכם הלך ושוב, העניקה הגב' קרטס גנעמי לג'ני את תואר מנצח הגזע וכוכב התערוכה.

לאחר ארוחת הצהריים יצאו משתתפי הכנס לסיור למרכז המבקרים של מו"פ ערבה. במרכז הסיור עמד סרט תדמית קצר שהביא את סיפורה של ההתיישבות בערבה ואת נפלאות המחקר החקלאי. חלקו השני של הסיור לקח את המבקרים אל תצוגה שחלקה עומדת וחלקה צומחת בחממות הסמוכות. סיור ממוצע אורך כשעה אך האורחים הילכו עוד שעה ארוכה בין הגידולים המופלאים שכמותם אין בעולם.

בשעות הערב התרוקן המקום כאשר מרבית הקבוצות האחרות שהתארוו במקום חזרו לביתן. לאחר ארוחת הערב התקשקה לה החבורה על בירה ועם הרבה מצב רוח. לצופה מן הצד קשה היה לנחש שהחבורה המשוחחת באנגלית (ובמבטאים שונים ומשונים יש לומר) נפגשה לראשונה רק לפני 48 שעות...

השעות נקפו והנה חולף לו היום. מוחמד סובב את האוטובוס לכוון מרכז העיירה חורה ומרוחק ראינו להקת עיטים חגה מעל המזבלה של הישוב.

המשך בעמוד הבא

למחרת תוכנן סיור לחיפוש כלבים כנעניים ברחבי הנגב. שבועיים קודם לכן ערכת סיור דומה באזור תל ערד בהם כבר נתקלנו בכלבים אך



מסיירים בירושלים: שורה אחורית מימין לשמאל דר' מוניקה בר הולנד, טודור סטוייאנוב ואלנה וסילבה מבולגריה, דר' קתרינה ינקריקובה צ'כיה, לורנס אייזס צרפת, אווה הינליק צ'כיה, דוד וסטפני נייריהוף גרמניה, ג'ף אליאס ארה"ב, קרלוס רודריגז ארה"ב ודורו פרידמן מדריך הקבוצה. שורה קדמית מימין לשמאל: מלודי דוריאימה צרפת, אליסון בירן אנגליה, בקי אודונל אמילי רומנו ואולריקה רודריגז מארה"ב



הפתעת הסיור: שגר בין שיחי הקוצים. במרכז, דרדר (מוחזקת ע"י מירנה שיבולת)

הגורה אתם שואלים? ובכן, סוף טוב הכל טוב - הגורה זכתה בשם דרדר מחורה, דרדר כי מצאנו אותה בסבך קוצי דרדר וחורה, המקום ממנו הבאנו אותה. אגב, שלא כפי שעלול לרמז שם המקום, חורה בערבית הוא המקום בו נאגרת אדמת הסחף הטובה והפוריה ביותר.



ולסיום, כל זה לא היה מתמשש ללא אנשים טובים שהושיטו את ידם ועזרו לציין את הארוע החשוב הזה: לספונסרים שלנו, בית ארז יבואני רויאל קנין שגרתמים לכל יוזמה וידם תמיד מושטת לעזרה, למארחים של האורחים שלנו מחו"ל, לדורית אביהר וצוות ביס"ש חצבה, לאיתן בר נס מחצבה, ליעקב בלפר מנאות הכיכר, למר יוסי קוסובר שגם כיבד אותנו בנוכחותו, לגב' אגי קרטס גנעמי ששפטה, לדר' צחי נבו ומשפחתו, למר אבי מלאך, טל יפה ונטע הלר שסייעו בשולחן המזכירות, למוחמד הנהג שלנו שהפך למאתר כנעני מומחה וכמובן לכל מי שהגיע לסמינר ולתערוכה.

הקבר הותירו בהם רושם עצום. בדרך עצרו כולם לנגב חומוס ירושלמי אסלי וכמובן שסיימו בכותל כשכל אחד מטמין פתק אישי כמקובל. במהלך כל אותו זמן התלווה אל החבורה הכלב הכנעני (גור בן 8 חודשים) שבתחילת הכנס הפגין עוינות כלפי כל הסובבים אך לאט לאט החל להסכין למתרחש סביבו ונרגע והלך. בארוחת הערב ביום שני פשוט התכרבל מתחת לשולחן ונרדם...

לקראת ערב התקבצו אורחי הכנס ללילה אחרון באכסניית אגרון בירושלים. ארוחת הערב נערכה במסעדה קרובה ולקראת חצות החלו חלק מהאורחים לעשות את מסעם הארוך לארצותיהם. אור וצל (אוריו) הצטרף אל לורנס והמריא לצרפת כקוד דם חדש (הוא בן אחיה של ג'ני -ג'ימי שהגיע מירדן)

גזע הכנעני עומד בשנים האחרונות בפני שאלות לא פשוטות בשל הצטמצמות האזורים בהם יכל לחיות באין מפריע. הבידואים עוברים לחיות בהתיישבויות קבע ואינם מחזיקים בעדרי כבשים. ללא עדרים אין צורך בכלבים ואלו הולכים ומתמעטים. אמנם ניתן למצוא ברבות מהמדינות השכנות כלבים כנעניים אך כפי שידוע לא פשוט לאתרם ולהביאם בשל המצב הביטחוני. הגידול בארץ אינו מעודד ומעטים מוכנים להטות כתף אך הגידול בחו"ל בהחלט התבסס יפה וניתן לסמוך עליו שימשיך וישמור על הטיפוסיות הנכונה.

ארוכה ואנו עלינו לאוטובוס לא לפני שאנו בוחרים נקבה אחת מתוך השגר ולוקחים אותה עימנו. התחנה הבאה היתה תיירותית, חפלה בידואית כמיטב המסורת באוהל טיפוסים ועל מזרנים בישיבה נמוכה. האוכל היה משובח, החברותא - מצויינת ולאחר שעה קלה ואחרי כמה כוסות קפה מהבילים וכנאפה מתוק יצאנו בחזה לכיוון חצבה.

למרות שכבר לא התכוונו לבצע עצירות נוספות בדרך, העיניים לא פסקו מלסרוק את צידי הדרך וכל בדל זנב או אוזן צויין בהתלהבות ע"י החבורה שכתת כבר היתה מומחית באיתור כנענים... הסיור אליו יצאנו בחשש שלא נצליח להראות לאורחים את הכלבים באזורי המחיה הטבעיים שלהם עלה על כל הצפיות ומציאת שגר היתה ללא ספק שיא. זהו מקרה שני שאנו פוגשים המלטה בבר כשהראשונה התרחשה לפני 7 שנים בסיוור במסגרת קורס שיפוט לגזע הכנעני. הגורה שהתכבדה בבשר עוף נימנמה לה בחיק של אחת המשתתפות, כשהיא מפגינה את התכונה הבולטת ביותר של הכלב הכנעני - סתגלנות.

התחנה האחרונה שלנו בסיוור היתה במכתש הגדול, שם עצרנו בסמוך לחול הצבעוני וחיכינו לשקיעה. היה זה סיום קסום ליום מלא הרפתקאות וחוויות.

למחרת נפרדו לשלום אורחי הכנס מבית ספר שדה חצבה והאוטובוס הביא אותם ליום סיור בירושלים. לרבים מהם היה זה מפגש מרתק עם המקומות עליהם קראו בתנ"ך והתחנות ב"ויה דולרוזה" ובאכה כנסיית

אנו כיוונו את מוחמד לשם מתוך מחשבה כי המזבלה יכולה להיות מקור מזון לא רק לעיטים כי אם גם לכלבים. כשהתקרבו התגלה לנו מבעד לחגורת קוצים עבה כלב שחור לבן טיפוסים שצפה באוטובוס המתקרב ממרחק של כמה עשרות מטרים. עברתי מבעד לקוצים אל מדרון שהיה מכוסה בפגרי כבשים (מה לעשות, מזבלה). הכלב התנהג לא כצפוי; למרות שניסיתי להתקרב אליו בכדי לצלמו, הוא לא נבח או ניסה להרתיע אותי כי אם החל לנוע לכיוון הנגדי כאילו מנסה למשוך אותי הלאה משם. התנהגות שכזו טיפוסית לבעלי חיים המנסים להרחיק איום ויכול להצביע על המלטה קרובה, כלומר היכן שהוא מוסתר לו שגר צעיר... סבתי על עקבי ואז נתקלתי בנקבה שהיתה מוסתרת למחצה בסבך הקוצים. הנקבה החלה לנבוח ולנוע לכוון אחר במטרה למשוך אותי משם אך אני כבר הייתי ממוקד במשהוא אחר לגמרי; חיפשתי את השגר. כל אותו הזמן ישרה החבורה בתוך האוטובוס וצפתה בי. מנקודת מבטם לא יכלו לראות דבר מעבר לקוצים ולא הבינו מה אני מחפש בין הפגרים. סרקתי את החומה הקוצנית ובשלב כלשהוא התחלתי להשמיע קולות מצמוץ רמים. עד מהרה הבחנתי בארבעה גורים שמנמנים ואחידי מראה המציצים אלי מבעד לקוצים. חשוב לציין שהם לא חששו מאיתנו, עובדה המצביעה על כך שלא נחשפו לבני האדם ולפגיעתם הרעה. האב והאם שניהם טיפוסיים, האם בצבעי חום לבן והאב בצבעי שחור לבן והשגר, כבן 6 שבועות, אחיד מאוד ובמצב מצויין.

בשלב זה סימנתי לחבורה שיזדרזו ויצאו ועד מהרה (ולמרות הפגרים הרבים) עסקו כולם בתורנות בהחזקת הגורים (שהסתבר שהן כולן גורות נקבות). היינו עומדים שם עוד שעה ארוכה אך היתה לפנינו עוד דרך

